

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ВИБОРУ НОРМИ ДИСКОНТУ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ АНАЛІЗІ

Ключові слова: норма дисконту, ставка дисконту, інвестиції, інвестиційний проект, вартість капіталу, процентна ставка, ефективність інвестицій, ставка дохідності.

За умов стабілізації економічної ситуації інвестиційна діяльність виступає чи не найважливішим фактором стійкого зростання та динамічного розвитку української економіки, оскільки становить підґрунтя для відтворення розширення виробничо-інноваційного потенціал у вітчизняних підприємств, підвищення їх конкурентоспроможності й ефективності функціонування, особливо в галузях, що є фондоутворюючими. Проте відсутність на багатьох підприємствах цілісної високоефективної системи інвестиційної політики, що відповідає вимогам мінливого ринкового середовища та спрямованої на забезпечення раціонального використання інвестиційних ресурсів, загострює проблему вдосконалення і розвитку науково-методичних підходів та інструментарію управління інвестиційною діяльністю, застосування яких сприятиме прискоренню соціально-економічного розвитку українських підприємств через вкладання капіталу.

Успішне проведення ринкових реформ в регіоні неможливе без ефективної інноваційно-інвестиційної політики, перебудови економіки з метою створення сприятливого інвестиційного середовища. Вихід з кризи можливий лише за умов створення потужної виробничої бази за участю інвестованого капіталу. На сьогоднішній час інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення умов ефективного функціонування регіону, розширення напрямків діяльності, мобілізації ресурсів та раціонального їх використання. Це робить проблему теоретичного обґрунтування інвестиційної політики, методологічних підходів до оцінки ефективності інвестиційних проектів, активізації інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств надзвичайно актуальною [1, стор. 339].

Суттєвий внесок у дослідженні проблем інвестування й інвестиційного середовища, розробку державного регулювання інвестиційного процесу в сучасній науці зробили В.В.Бочаров, І.О.Бланк, Ю.В.Багатін, І.М.Боярко, В.М.Гриньова, Л.Л. Гриценко, А.А.Даниленко, М.П.Денисенко, С.В.Захарін, В.Л.Коюда, О.А.Пересада, О.С.Редькін, Н.А.Хрущ, О.А.Пересада та інші. Автори одностайно стверджують, що впровадження інвестицій стимулює якісні перетворення у виробництві, які у свою чергу є поштовхом до наступних змін у досягненні досконалості. Аналіз останніх наукових робіт свідчить про наявність результатів комплексних досліджень щодо розвитку та впровадженню елементів інноваційно-інвестиційного механізму. Зокрема, подальших досліджень потребують теоретико-методичні положення з вибору норми дисконту у сучасності з урахуванням інфляційних очікувань,

формування інвестиційної політики вітчизняних підприємств, оцінки їх інвестиційної привабливості й оптимізації інвестиційного портфеля як ефективних складових інвестиційної політики для удосконалення на цій основі його науково-методичного інструментарію.

Об'єкт дослідження — норми дисконту в інвестиційній діяльності та їх залежність від виду інвестицій.

Метою роботи є визначення концептуальних підходів та вирішення методологічних питань щодо вибору норми дисконту, вибір та обґрунтування послідовності використання методу дисконтування щодо оцінки інвестиційних проектів, виявлення перспектив розвитку інвестиційного сектору економіки, надання економіко-статистичної оцінки інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств, визначення проблем залучення іноземних інвестицій та перспектив розвитку Одеського регіону.

Основним екзогенним економічним нормативом, який має бути самостійно встановлений інвестиційним аналітиком для визначення поточної вартості майбутніх результатів від інвестицій, є норма дисконту (Rate of Discount), що виражається в частках одиниці або у відсотках на рік (або інший період залежно від тривалості кроків розрахункового періоду).

З економічної точки зору, норма (ставка) дисконту — це норма доходу на інвестований капітал, яку інвестор зазвичай отримує від інвестицій аналогічного змісту і рівня ризику. Тобто цей показник відображає мінімально допустиму віддачу на вкладений капітал, при якій інвестор віддасть перевагу участі в проекті альтернативному вкладенню інвестицій із зіставним ризиком. Відповідно, вона не має бути нижче середньої очікуваної інвестором норми прибутку (Opportunity Rate of Return, ORR), яка може бути отримана від інвестування з еквівалентним ризиком.

Обґрунтування вибору норми дисконту є важливою складовою аналітичної роботи, оскільки її:

- заниження призводить до прийняття рішення про виконання проектів з менш вигідними показниками в умовах, коли на фінансовому ринку є кращі інвестиційні пропозиції;
- завищення призводить до відмови інвестора від реалізації вигідного проекту через хибне очікування наявності на ринку більш ефективної альтернативи інвестування коштів.

Розмір процентної ставки інвестицій базується, в основному, на рівні віддачі, яку ці вкладення можуть принести інвесторам, а сама ставка визначається цілями та напрямками інвестування. У табл. 1. наведемо процентні ставки залежно від мети інвестування [2, стор. 35].

Відповідно до виділених видів ефективності інвестицій розрізняють комерційну норму дисконту (використовується при оцінці комерційної ефективності проекту в цілому) та норму дисконту учасника проекту. За відсутності чітких уподобань учасника проекту щодо очікуваного рівня прибутковості інвестицій в якості норми дисконту при оцінці ефективності інвестицій для даного учасника можна використовувати комерційну норму дисконту.

Таблиця 1

Види інвестицій	Процентна ставка
Вимушені	Вимоги до норми прибутку відсутні
Вкладення з метою збереження позиції на ринку	Близько 6%
Оновлення основних виробничих фондів	10-15%
Вкладення з метою зниження виробничих витрат завдяки використанню нової технології	Від 15%
Вкладення з метою освоєння нового ринкового сегменту	Від 20%
Ризикові інвестиції, пов'язані з випуском нової продукції	Від 25%

Складність економічного змісту норми дисконту, вплив на неї великої кількості факторів не дозволяють рекомендувати єдиного універсального підходу щодо її встановлення.

Вибір методики визначення норми дисконту залежить, передусім, від виду норми дисконту, тобто від міри врахування всього інвестиційного капіталу в показниках ефективності інвестицій (надходження і видатки за проектом в цілому або окремих інвесторів та їх груп).

Для оцінки комерційної ефективності проекту в цілому рекомендується застосовувати комерційну норму дисконту, встановлену на рівні вартості капіталу. *Вартість капіталу (Cost of Capital, CC)* — це загальна сума коштів, яку потрібно сплатити за використання певного обсягу фінансових ресурсів у відсотках до цього обсягу.

У випадку оцінки ефективності інвестицій на основі моделі грошового потоку для всього інвестиційного капіталу, що має різні джерела походження, використовується модель середньозваженої вартості капіталу. Вона заснована на визначенні середнього рівня очікуваної доходності за всією сукупністю інвестиційних ресурсів, залучених для фінансування проекту з власних та позикових джерел.

Середньозважена вартість капіталу (Weighted Average Cost of Capital, WACC) формується як середня величина з необхідної прибутковості інвестицій за різними джерелами інвестиційних ресурсів, зважена за питомою вагою кожного з них в загальній сумі інвестицій:

$$WACC = w_s * E_s * E_p + w_{pr} * E_{pr} + \sum_{i=1}^n (w_{di} * E_{di}) \quad (1)$$

де w_s , w_p , w_{pr} , w_{di} - питома вага відповідно простих акцій, привелійованих акцій, нерозподіленого чистого прибутку інвестиційного проекту та окремих складових позикового капіталу (облігацій, кредитів тощо) у структурі джерел фінансування інвестицій, одн.;

E_s , E_p , E_{pr} , E_{di} - вартість залучення капіталу відповідно у формі простих акцій, привелійованих акцій, нерозподіленого чистого прибутку інвестиційного

проекту та окремих складових позикового капіталу (облігацій, кредитів тощо), %;

n — кількість складових позикового капіталу.

Зауважимо, що при визначенні середньозваженої вартості капіталу враховується і вартість безоплатно отриманих інвестиційних ресурсів (спонсорські внески, субсидії, дотації тощо), яка дорівнює 0%.

Комерційна норма дисконту проекту, що здійснюється за рахунок виключно власного капіталу, а також норма дисконту учасників проекту - підприємств визначаються на основі таких методик:

- модель оцінки капітальних активів (CAPM);
- модель Гордона (Gordon's Model);
- модель Фама-Френч (Fama-French model);
- модель кумулятивної побудови та ін.

Безризикова ставка доходності (Risk Free Rate of Return, r) встановлюється на рівні ставки прибутковості альтернативних інвестицій з найменшим рівнем ризику та високою ліквідністю. Безризиковість таких інвестицій передбачає, що інвестор в будь-якому випадку отримає очікуваний ним обсяг інвестиційного доходу.

У світовій практиці у якості безризикової норми дисконту найчастіше використовується ставка доходності за довгостроковими державними зобов'язаннями, як правило, за 10-річними державними облігаціями. Однак, в Україні, з огляду на відсутність високих гарантій за державними цінними паперами з боку держави, з цією метою краще орієнтуватися на ставки за кредитними та депозитними операціями НБУ або комерційних банків першої категорії надійності, а також ставку доходності за найбільш короткостроковими державними облігаціями.

Е будь-якому випадку при виборі розміру безризикової норми дисконту необхідно орієнтуватися на ставки доходності тих інвестиційних інструментів, що найбільше задовольняють таким базовим ознакам безризиковості:

- визначеність, фіксованість і попередня відомість доходності;
- мінімальна вірогідність втрати коштів, що забезпечується системою гарантування вкладень;
- тривалість періоду обертання фінансового інструмента на ринку має бути близька до тривалості розрахункового періоду (життєвого циклу) інвестиційного проекту.

Крім того, вибір безризикової ставки необхідно здійснювати з числа тих можливих безризикових об'єктів інвестування, які є реальними альтернативами вкладання коштів, тобто доступними для даного інвестора в певний момент часу.

На думку Д. О. Єндовицького, у прогнозному інвестиційному аналізі для оцінки рівня середньозваженої вартості капіталу доцільно використовувати трьохфакторну адитивну модель залежності з використанням показника безризикової ставки доходності [2, стор. 44]:

$$WACC = r_f + \frac{BK(r_{BK} - r_f)}{ПК + BK} + \frac{ПК(r_{ПК} - r_f)}{ПК + BK} = r_f + FR_{BK} + FR_{ПК} \quad (2)$$

де r_{BK} - вартість власного капіталу, %;

$r_{ПК}$ - вартість позикового капіталу, %;

FR_{BK} - рівень ризику, пов'язаний з необхідністю повного й своєчасного погашення фінансових витрат з обслуговування власного капіталу (дивідендні платежі, втрачена вигода за альтернативними вкладеннями та ін.), у порівнянні з ціною залучення коштів при безризиковій ставці доходності, %;

FR_{BK} — рівень фінансового ризику за позиковим капіталом, %.

Відповідно до моделі Фама-Френч, доходність власного капіталу підприємства зворотно пропорційна коефіцієнту співвідношення балансової та ринкової вартості акціонерного капіталу.

Застосування розглянутих моделей в умовах економіки України ускладнюється відсутністю відповідної достовірної статистики фондового ринку. З цієї причини на практиці досить часто використовується модель кумулятивної побудови ставки дисконту.

Модель кумулятивної побудови ставки дисконту передбачає її визначення на основі формули (3):

$$E = r_f + \sum_{i=1}^n (d_i * R_i) \quad (3)$$

де r_i - премія за і-ий вид ризику інвестування, %;

d_i - рівень значущості (вагомості) і-ого виду ризику, одн.;

$(d_i * R_i)$ - поправка на і-ий вид ризику, %.

Нестабільність фінансових ринків, зміни структури інвестиційного капіталу впродовж періоду реалізації інвестиційного проекту, а, відповідно, і зміни середньої вартості інвестиційного капіталу, зумовлюють необхідність врахування в оцінках вартості інвестицій можливої зміни норми дисконту в часі. Дисконтування грошових потоків при змінній у часі нормі дисконту передбачає визначення коефіцієнту дисконтування для кожного елементу такого потоку за формулою (4):

$$k = \frac{1}{(1 + E_0)^1 + (1 + E_2)^2 \dots (1 + E_t)^t} \quad (4)$$

де E_i - норми дисконту відповідно на і-ому кроці розрахункового періоду ($i = \bar{0}, \bar{t}$), одн.

У ході подальшого дослідження вважається доцільним запропонувати узагальнюючу послідовність використання методу дисконтування щодо оцінки інвестиційних проектів:

1. Встановлення тривалості отримання доходів. У міжнародній оцінюючій практиці середня величина періоду отримання доходів 5-10 років, для України і

Росії типовою величиною буде період тривалістю 3-5 років. Це період, на який можна зробити обґрунтований прогноз.

2. Прогнозування потоків грошових коштів по кожному року вкладення капіталу.

Початкові дані в дисконтуванні потоків грошових коштів:

- розмір доходу і характер його зміни;
- періодичність отримання доходу;
- тривалість періоду, протягом якого прогнозується отримання доходу.

3. Дисконтування потоків грошових коштів здійснюється за допомогою приведення поточної вартості потоку грошових коштів за кожний з майбутніх періодів на основі функцій складного відсотку і підсумовування всіх поточних вартостей.

4. Вибір ставки дисконтування як середньої норми прибутку, який інвестори чекають одержати на капіталовкладення в схожі об'єкти в умовах даного ринку.

5. Розрахунок виручки від продажу (реверсії) об'єкту інвестування в кінці періоду володіння і приведення її до поточної вартості через ставку дисконтування.

6. Складання поточних вартостей потоків доходів і виручки від продажу (реверсії).

Наступним кроком дослідження обраної проблематики є економіко-статистична оцінка інвестиційних взаємовідносин підприємств України та Одеської області на зовнішньому ринку інвестицій.

Проблемі покращення інвестиційної діяльності на державному рівні приділяється увага ще з 1991 року. Сьогодні в Україні створене правове поле покращення інвестиційної діяльності. Між тим, попри суттєві зусилля у формуванні відповідних організаційно-економічних та правових засад зміцнення інвестиційного клімату, міжнародними експертами відзначається зниження інвестиційної привабливості України. Світова економічна криза похитнула макроекономічну стабільність України, викривши слабкі сторони її конкурентоспроможності.

За індексом глобальної конкурентоспроможності за 2010-2011 роки наша країна зайняла 89-ту позицію серед 139 країн, опустившись одразу на 7 позицій порівняно з результатами попереднього року. За індексом умов ведення бізнесу - з 132 на 145, за індексом розвитку людського потенціалу - з 64 на 69, за рейтингом «Кращі країни для життя» - з 62 на 73, за рейтингом економічно вільних країн - з 109 на 127, за індексом економічної свободи - з 112 на 164, за індексом сприйняття корупції - з 99 на 134 місце. Не тішить і ситуація із зовнішніми інвестиціями. За перший квартал 2011 року обсяг прямих іноземних інвестицій до України становив лише 894,3 млн. дол., тоді як у відповідному кварталі 2008 року - 3406,3 млн. дол. Падіння рейтингів України зумовлює зниження її інвестиційної привабливості [3].

Інвестиційна привабливість підприємства формується на декількох щаблях: рівні держави, регіону, галузі та безпосередньо самого підприємства. В умовах ринкової трансформації економіки України загальний обсяг

залучених інвестицій не завжди характеризується рівномірним розподілом, спостерігається диференційоване накопичення іноземних активів у окремих регіонах. У зв'язку з цим виникає необхідність аналізу сучасного стану залучення іноземних інвестицій у регіони України, причин диференціації та розробки шляхів вирішення даної проблеми [4, стор. 39].

Для аналізу інвестиційної привабливості регіонів застосовуються такі узагальнюючі показники: рівень загальноекономічного розвитку регіону, рівень розвитку інвестиційної інфраструктури, демографічна характеристика регіону, рівень розвитку ринкових відносин і комерційної інфраструктури, рівень криміногенних, економічних та інших ризиків.

Щодо питань інвестиційної діяльності Одеського регіону зазначимо, що ситуація в економіці регіону залишається нестабільною, оскільки не створюються належні передумови економічного росту, зберігаються і загострюються економічні й соціальні проблеми, існування інфляційних очікувань, які вимагають невідкладної активізації державної інвестиційної політики, в першу чергу, шляхом створення підприємницького та інвестиційного клімату. На Одещині спостерігається активізація як вітчизняних, так і іноземних інвесторів. Залучення інвестиційних ресурсів віднесено до ключових завдань регіональної політики.

Станом на 1 січня 2012 р. загальний обсяг різноманітних іноземних інвестицій в економіку Одеської області становив 1518,9 млн. дол. США (з урахуванням курсової різниці). Загальна сума прямих іноземних (акціонерний капітал та боргові інструменти) інвестицій на 1 січня 2012р. з країн світу до області становила 1490,9 млн. дол., з них 1221,7 млн. дол. – капітал нерезидентів (акціонерний капітал), спрямований до статутних фондів підприємств області, що складає 2,5% від загальної суми капіталовкладень прямих іноземних інвестицій в економіку України; 269,2 млн.дол. – заборгованість за кредитами та позиками, зобов'язання за торговими кредитами та інші зобов'язання перед прямими інвесторами (боргові інструменти). Одеський регіон займає сьоме місце серед областей та міст України за обсягом прямих іноземних інвестицій. У регіоні інвестовано 1204 підприємства, прямі іноземні інвестиції надійшли з 73 країн світу.

Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал) на одну особу населення регіону на 1 січня 2012р. становив 513,9 дол. США.

На протязі 2011р. в підприємства регіону вкладено 169,9 млн. дол. США, що на 36,2% більше, ніж за 2010р., у тому числі з країн СНД надійшло 1,5 млн.дол., з інших країн світу – 168,4 млн. дол. Основна форма залучення відбулась за рахунок грошових внесків – 168,0 млн. дол., рухомого і нерухомого майна – 1,7 млн. дол. та інших видів здійснення інвестицій – 0,1 млн. дол. Водночас відбулося зменшення капіталу на суму 36,7 млн. дол. США.

За надходженням іноземного капіталу в область перше місце займають інвестиції з Кіпру (37,2% від загального обсягу прямих інвестицій), далі – капіталовкладення з Нідерландів (12,5%), Великої Британії (6,2%), США (5,9%), Німеччини (4,2%) та Віргінських Островів (3,9%). На ці країни припадало 69,9% загального обсягу прямих інвестицій.

Пріоритетними для інвестування в області були підприємства таких видів економічної діяльності: додаткові транспортні послуги (у 177 підприємств вкладено 246,3 млн. дол.); будівництво (у 103 – 138,2 млн. дол.); фінансова діяльність (у 27 підприємств – 136,6 млн. дол.); виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (у 56 – 131,3 млн. дол.); операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг (у 234 – 109,6 млн. дол.); оптова торгівля і посередництво в оптовій торгівлі (у 253 – 97,9 млн. дол.).

У 2011р. додаткові транспортні послуги зацікавили інвесторів з Кіпру (77,9 млн. дол. або 6,4%), Монако (40,2 млн. дол. або 3,3%), Німеччини (35,5 млн. дол. або 2,9%), Великої Британії (23,6 млн. дол. або 1,9%), Франції (14,8 млн. дол. або 1,2%), Швейцарії (12,9 млн. дол. або 1,1%). На підприємствах, що займаються будівництвом, зосередили свої кошти інвестори з Кіпру (62,9 млн. дол. або 5,1%), Панами (22,4 млн. дол. або 1,8%), Нідерландів (19,2 млн. дол. або 1,6%). У підприємства фінансової діяльності спрямували інвестиції підприємства з Кіпру (109,9 млн. дол. або 9,0%); виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – з Кіпру (41,8 млн. дол. або 3,4%), Нідерландів (38,2 млн. дол. або 3,1%), Швейцарії (18,4 млн. дол. або 1,5%), США (9,7 млн. дол. або 0,8%); в оптову торгівлю та посередництво в оптовій торгівлі вклали капітал фірми з Домініки (15,7 млн. дол. або 1,3%); Індії (13,9 млн. дол. або 1,1%), Сінгапуру (9,2 млн.дол. або 0,8%); операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг – з Кіпру (46,9 млн.дол. або 3,8%), Віргінських Островів (12,6 млн. дол. або 1,0%).

Портфельні інвестиції станом на 1 січня 2012р. одержані 76 підприємствами на суму 28,0 млн. дол. США. Значні обсяги інвестицій вкладені нерезидентами з: Кіпру (36,6% від загального обсягу портфельних інвестицій), Монако (17,3%), Латвії (15,7%), Гібралтару (6,1%), Панами (3,8%), Великої Британії (3,7%).

Найбільший інтерес у інвесторів викликали підприємства, основним видом діяльності яких були: виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 38,7% від загального обсягу портфельних інвестицій; додаткові транспортні послуги – 23,3%; фінансова діяльність – 16,5%; виробництво та розподілення електроенергії, газу та води – 6,1%; операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг – 5,7%.

Обсяг прямих інвестицій (акціонерний капітал) з області в економіку іноземних держав на 1 січня 2012р. становив 36,0 млн. дол. США (з урахуванням курсової різниці), у тому числі в країни СНД – 0,6 млн. дол., в інші країни світу – 35,4 млн.дол. США. Підприємствами діяльності транспорту та зв'язку вкладено 50,6% від загального обсягу інвестицій з області [5, стор. 3].

Досліджуючи розвиток інвестиційної діяльності Одеського регіону, слід відокремити наступні аспекти:

- за період 2000-2011 рр. інвестиційну привабливість регіону загалом можна оцінити високими динамічними темпами розвитку й значними обсягами залучення прямих іноземних й вітчизняних інвестицій;

- кінець 2008 р. - початок 2009 р. характеризуються впливом факторів фінансово-економічної кризи, зниженням інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств, зменшенням обсягів прямих іноземних та вітчизняних інвестицій, скороченням кількості реалізованих інвестиційно-інноваційних проектів тощо;
- при ранжуванні підприємств за інвестиційною привабливістю протягом 2010-2011 рр. слід відокремити наступні види економічної діяльності: промисловість, транспорт, оптова та роздрібна торгівля, при цьому, з достатньо високим потенціалом залишаються сфери готельного та ресторанного бізнесу у зв'язку із проведенням в Україні Євро-2012;
- інвестиції в регіоні в основному сконцентровані в м. Одеса та прилягаючих до неї адміністративних районах, передусім в тих, де розміщені морські порти, що деформує загальну картину привабливості інших адміністративних центрів.

В умовах трансформаційних змін в економіці держави для формування і нарощування економічного потенціалу регіону, інвестиціям відведена провідна роль у стимулюванні її розвитку шляхом формування додаткових фінансових джерел, які можуть забезпечити позитивні економічні зміни на регіональному та загальнодержавному рівнях, що забезпечить синергетичну динаміку економіки в цілому.

Таким чином, підвищення інвестиційної привабливості підприємств Одеського регіону, визначення основних тенденцій та перспектив розвитку регіону, акумулювання інвестиційних ресурсів та активізування інвестиційного ринку є одними із пріоритетних шляхів сталого розвитку регіону.

Література

1. Інвестування: Підручник/ В.М. Гриньова, В.О. Коюда, Т.І.Лепейко, О.П.Коюда. – К.: Знання, 2008. – 452 с.
2. Боярко І.М. Гриценко Л.Л. Інвестиційний аналіз: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 400с.
3. Офіційна сторінка Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
4. Осецька Ю.Є. Особливості інвестування підприємств України в умовах економічного відновлення // Науково-практичний журнал «Інвестиції: практика та досвід». – 2012. - №9. – С. 38-41.
5. Статистичний бюлетень: Інвестиційні відносини Одеської області з країнами світу станом на 1 січня 2012 року / Бюлетень підготовлено авторським колективом: Коломийчук Т.М., Шубцова І.М., Присуха С.А., Романова Л.І. Відпов. за випуск Каприця Г.М. – Одеса, Головне управління статистики в Одеській області . - 2012 р. – 63 с.

Резюме

В статье рассмотрены и аргументированы методологические подходы для выбора нормы дисконта, предложена последовательность применения метода дисконтирования для оценки инвестиционных проектов, проанализированы проблемы и перспективы развития инвестиционного сектора экономики

Украины, представлена экономико-статистическая оценка инвестиционной деятельности отечественных предприятий, определены проблемы привлечения иностранных инвестиций и перспективы развития Одесского региона.

У статті розглянуті й аргументовані методологічні підходи до вибору норми дисконту, запропонована послідовність використання методу дисконтування щодо оцінки інвестиційних проектів, проаналізовано проблеми та перспективи розвитку інвестиційного сектору економіки України, представлена економіко-статистична оцінка інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств, визначенні проблеми залучення іноземних інвестицій та перспективи розвитку Одеського регіону.

There are the considered and argued methodological approaches to the choice of norm of discount in the article, offered sequence of the use of method of discounting in relation to estimation of investment projects, problems and prospects of development of investment are analyzed to the sector of economy of Ukraine, represented economical statistical estimation of investment activity of domestic enterprises, determination of problem of bringing in of foreign investments and prospect of development of the Odessa region.

Рецензент: канд. екон. наук, доцент, декан СФПК Обнявко О.В.